Els pous romans de Guissona poden aportar nova llum a la vida del passat

Històries dels pous, o com els pous romans de Guissona poden aportar nova llum a la vida del passat.

Les excavacions a la ciutat romana de Iesso van començar fa més de trenta anys en el marc d'un projecte de recerca liderat per l'equip d'Arqueologia Clàssica de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i dirigit per Josep Guitart i Joaquim Pera. L'àrea d'excavació es troba als afores de l'actual ciutat de Guissona (Lleida) i està vinculada al Museu de Guissona, dos espais que en combinació promouen la investigació i la difusió del passat romà de la zona.

Les troballes de Guissona són de particular importància de cara a aportar noves dades al coneixement actual d'aquesta part de l'Imperi Romà

Fins ara, s'havien localitzat **un total de cinc pous**, a diferents parts de la ciutat antiga. Però, què fa que aquests pous siguin destacables? La resposta a això són les condicions anaeròbiques creades en el seu microentorn, que poques vegades es donen en les excavacions arqueològiques a la Mediterrània. Les condicions de saturació d'aigua que s'han format als pous han permès una excel·lent conservació d'una sèrie de restes orgàniques que rarament es troben a la zona, com ara una galleda i diversos objectes de fusta, parts de sabates de cuir o restes de verdures.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Imatge del pou de 2017 a la ciutat romana de Iesso, fora de la muralla de la ciutat. Imatge cortesia de l'equip d'Arqueologia Clàssica de la UAB.

Tres dels pous ja s'havien excavat en campanyes arqueològiques anteriors. Els dos primers es van descobrir l'any 2000 i estan datats a la fase republicana de la ciutat. El tercer pou, situat fora de la muralla de la ciutat, es va excavar l'any 2017.

Les dues arqueòlogues que van dirigir la seva excavació, les doctores Núria Romaní i Esther Rodrigo (UAB), expliquen que **el pou estava associat a un edifici que probablement era un alberg que oferia menjar i allotjament als viatgers que arribaven a Iesso**.

A banda i banda de l'alberg hi havia una zona de pati, on es va construir el pou d'aigua per abastir la instal·lació. El treball de Romaní i Rodrigo va demostrar que el pou va ser

abandonat i parcialment destruït per un incendi a finals del segle II – inicis del segle III dC i es va omplir d'un sol cop.

Imatge aèria de l'edifici i del pou extramurs, excavat l'any 2017. Imatge cortesia de l'equip d'Arqueologia Clàssica de la UAB.

L'estiu de 2021 comencen els treballs al quart pou

L'estiu passat l'equip arqueològic de Iesso va passar a excavar el quart pou, sota la direcció de la doctora **Núria Rodrigo** (UAB). El pou es trobava al costat del complex de banys públics de la ciutat romana. Segons va informar Rodrigo, el sediment humit va aparèixer a 1,60 metres del nivell de circulació i al final es van obtenir un total de quatre talls fins

arribar al fons del pou. El pou estava ple de sediments i contenia una barreja de ceràmica, restes orgàniques i altres troballes metàl·liques.

Part de la ceràmica semblava haver caigut accidentalment, cosa que va suggerir a l'equip que aquest pou s'havia anat omplint gradualment i sense voler, com a conseqüència de l'abandonament del seu ús principal. A diferència de la resta de pous, aquesta vegada pràcticament no hi havia restes faunístiques. **Les restes arqueobotàniques**, en canvi, **eren nombroses i tenien un gran potencial** de cara a obtenir nous coneixements significatius sobre l'alimentació, el comerç i la vida social romana en general.

Restes arqueològiques visibles al pou de 2021, a diferents profunditats. Foto: Patxi Ozcoz

(Arqueòlegs.cat).

Un ampli equip d'arqueòlegs i arqueòlogues estudia els diferents tipus de cultura material recuperada dels pous per tal de reconstruir l'entorn de la ciutat romana, les preferències alimentàries, les connexions comercials, les tecnologies del passat i la vida social del passat.

En concret, el material orgànic dels pous està sent estudiat pel següent equip d'experts:

- El doctor Ramon Buxó (Museu d'Arqueologia de Catalunya) i David Canal van ser els encarregats de l'estudi arqueobotànic (que no sigui carbó/fusta) del jaciment fins el 2016, i han finalitzat l'estudi dels dos primers pous.
- La doctora Alexandra Livarda, investigadora Ramón y Cajal de l'equip GIAP de l'ICAC, dirigeix el treball arqueobotànic (que no sigui carbó/fusta) des del 2017 i, juntament amb l'estudiant de doctorat Theoni Baniou, actualment està estudiant els dos últims pous.
- La doctora Raquel Piqué, cap del Laboratori d'Arqueobotànica del Departament de Prehistòria de la UAB, dirigeix l'estudi del material carbó/fusta.
- L'estudi zooarqueològic està supervisat per la doctora Maria Saña, cap del Laboratori d'Arqueozoologia del Departament de Prehistòria de la UAB. Els treballs arqueològics dels dos primers pous van ser realitzats i finalitzats per Núria Padrós sota la supervisió de la doctora Maria Saña, mentre que els dos últims pous estan sent estudiats actualment per Marc Larumbe, també sota la supervisió de Maria Saña.

Aquest projecte està finançat pel projecte «La Ciutat romana de Iesso (Guissona)» (projecte quadriennal de la Generalitat de Catalunya, CLT009/18/00099), el projecte I+D+i (Ministeri de Ciència i Innovació, PID2019-104120GB-100), l'Ajuntament de Guissona, l'Institut d' Estudis Catalans (IEC), la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC).

Imatge aèria de les seccions descobertes de la ciutat romana de Iesso. Imatge cortesia de l'equip d'Arqueologia Clàssica de la UAB.

Aquesta intervenció forma part del Projecte La Ciutat romana de Iesso (Guissona). L'urbanisme i l'articulació dels espais públics i privats., finançat amb un projecte quadriennal del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya (CLT009/18/00099).

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

ICAC
Institut Català d'Arqueologia Clàssica

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)